

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #265

Η «ΗΠΕΙΡΟΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ»

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΓΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Ηπειρος: Γάμοι, διαζύγια, σύμφωνα συμβίωσης-οι αριθμοί»

ΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ της Ηπείρου αποτελούν 162.283 γυναίκες και 157.708 άνδρες. Ο συσχετισμός, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, είναι κατά τι υπέρ των γυναικών (50,7%).

<https://typos-i.gr/article/hpeiros-gamoi-diazugia-symfwna-symbiwshs-oi-ariθmoi>

2 Θ. Μπέγκας: Οι 47 υποψήφιοι-ες στα τοπικά συμβούλια Ιωαννίνων

ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ συμβούλους της «Ενότητας Πολιτών-Νέα Γιάννενα» στα τοπικά συμβούλια της Δημοτικής Ενότητας Ιωαννίνων, παρουσίασε τη Δευτέρα το απόγευμα ο επικεφαλής της παράταξης και υποψήφιος δήμαρχος Θωμάς Μπέγκας.

<https://typos-i.gr/article/8-mpegkas-oi-47-yropshfioi-es-sta-topika-symboyliia-iwanninwn>

3 ΑΡΠΙ-Αγωνιστικό Μέτωπο: Οι υποψήφιοι-ες με τον Χρ. Πατσούρα

Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ Παρέμβαση στα Γιάννενα-Αγωνιστικό Μέτωπο κατεβαίνει στις εκλογές με 96 υποψήφιοι-ες και με επικεφαλής τον Χρήστο Πατσούρα..

<https://typos-i.gr/article/arpi-agwnistiko-metwpo-oi-yropshfioi-es-me-ton-xrhsto-patsoyra>

4 Αλ. Κακριμάνης: Οι 113 υποψήφιοι-ες περιφερειακοί σύμβουλοι

<https://typos-i.gr/article/al-kaxrimanhs-oi-113-yropshfioi-es-perifereiakoi-symboyloi>

Αν σας **αρέσει** ο Τύπος Ιωαννίνων, μπορείτε να τον **στηρίξετε**

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr μπαίνει στα 7 χρόνια ζωής. Το καλοκαίρι του 2023 θα τα κλείσουμε.

Μέχρι σήμερα, οι εργαζόμενοι-ες του Τύπου έχουμε καταφέρει πράγματα που συνήθως χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να γίνουν:

Εδώ μπορείτε να διαβάσετε τις ειδήσεις, γνωρίζοντας ότι θα βρείτε αναλυτικά, έγκυρα στοιχεία, χωρίς «φτηνά κόλπα», με σεβασμό στο αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όσους-ες είναι αποδέκτες της κριτικής.

Οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και όλες. Είναι και για εμάς.

Οι καιροί δεν είναι εύκολοι για ένα ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης, αυτοδιαχειριζόμενο, με κανονικές θέσεις εργασίας, από το οποίο ζούνε -ως μοναδική δουλειά- οι εργαζόμενοι-ες του.

Τι σας αφορούν αυτά; Μπορεί και τίποτα.

Αν όμως νιώθετε ότι σας αφορούν, υπάρχει η δυνατότητα να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων.

Μπορείτε να διαλέξετε κάποια από τις συνδρομές που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Patreon.

Οι συνδρομητές-τριες, μέσω της πλατφόρμας, **έχουν**

πρόσβαση σε υλικό που δεν κυκλοφορεί στο site ή μπορούν να διαβάσουν πρώτα, πχ το Εξώφυλλο, εκεί, πριν αυτό κυκλοφορήσει.

Επίσης, **συμμετέχουν αυτόματα σε κληρώσεις για εισιτήρια θεαμάτων** στην πόλη των Ιωαννίνων.

Κάθε **καινούργια συνδρομή, συνοδεύεται από ένα αντίτυπο του βιβλίου «Οι αποστάτες, τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι»**.

Αν το αποφασίσετε, η διαδικασία είναι απλή: Ακολουθείτε τον σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

- Φτιάχνετε έναν λογαριασμό (με τον κλασικό τρόπο, mail-κωδικός)
- Διαλέγετε τη συνδρομή
- Πληρώνετε με κάρτα ή paypal

Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθείτε τη συνδρομή σας (και το αποκλειστικό υλικό, τις προσφορές κ.λπ.), είτε από το λογαριασμό σας στο patreon, είτε από την εφαρμογή του patreon, για κινητά.

Εκτός του patreon, ένας ακόμα τρόπος ενίσχυσης είναι το paypal

Εδώ, μπορείτε να καταθέσετε κάποιο ποσό: [paypal.me/sxhna](https://www.paypal.com/txhna)

Ακόμα όμως και δεν κάνετε τίποτα από όλα αυτά, και πάλι ευχαριστούμε για όλα.

Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»

ΚΑΙ
«Οι «αποστάτες»
τα ρέντζελα και
οι δήμαρχοι»

Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ
ΚΟΙΝΣΕΠ
είναι ξανά
εδώ, στα
βιβλιοπωλεία
των
Ιωαννίνων

Η Κράψη, ένας πατριάρχης και ένας «φοβερός κλονισμός»

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Στις δυτικές πλαγιές του Λάκμου, βρίσκεται η Κράψη, ένα χωριό που απέχει 42 χιλιόμετρα από την πόλη των Ιωαννίνων.

«Ο πρώτος του χωριού τούτου πυρήν οφείλεται εις την μετανάστευσιν και την εγκατάστασιν ατόθι 40-50 οικογενειών του εν τω τμήματι Δροπόλεως Γράψ ένεκα φοβερού εκεί κλονισμού κατά τον ΙΣΤ' αιώνα» αναφέρει ο λόγιος του 19ου αιώνα Ιωάννης Λαμπρίδης στα «Μαλακασιακά» του.

Τέσσερις αιώνες μετά, η Κράψη έμελλε να υποστεί έναν άλλον φοβερό κλονισμό. Ήταν ένα από τα χωριά που χτυπήθηκαν πολύ από τον σεισμό των 6,4 Ρίχτερ, την Πρωτομαγιά του 1967. Ο σεισμός αυτός είχε προκαλέσει σοκ και μια έντονη συναισθηματική φόρτιση στον τοπικό Τύπο: «Τα ηρωικά Κράψια (σ.σ. Κράψη) που δεν μπόρεσε να τα ξεκληρίσει κανένας από τότε που χτίστηκαν εκεί πάνω στις πλαγιές των βουνών του Περιστε-

ρίου και κράτησαν υπερήφανα την ελληνική σημαία και την εθνική ιδέα, τα εδάμασε και τα εξαφάνισε δυστυχώς ο σεισμός».

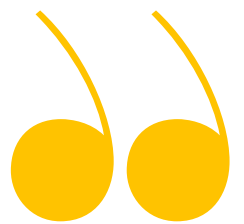
Πολλοί Κραψίτες έφυγαν αναγκαστικά από τον τόπο τους και, μέσω ενός προγράμματος αποκατάστασης σεισμοπλήκτων, μετακόμισαν στον οικισμό των Σεισμοπλήκτων, στα Γιάννενα.

Όσον αφορά την ονομασία του χωριού, ο λόγιος και ιστορικός του 19ου αιώνα Παναγιώτης Αραβαντινός παραθέτει και έναν δεύτερο τύπο: Κράψι.

Σύμφωνα με τον καθηγητή Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Κώστα Ευ. Οικονόμου, το τοπωνύμιο «Κράψη» προέρχεται πιθανότατα από αλβανική λέξη που σημαίνει «βράχος» («Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων-Γλωσσολογική Εξέταση»).

Από την Κράψη, καταγόταν ο **πατριάρχης Ιωάσαφ ο Β'** που αποκαλούνταν «Μεγαλοπρεπής». Επί των ημερών του, κατά τον 16ο αιώνα, έγινε και η ανέγερση του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Κράψης.

Η Κράψη ήταν ένα από τα χωριά που χτυπήθηκαν πολύ από τον σεισμό των 6,4 Ρίχτερ, την Πρωτομαγιά του 1967

Ήπειρος: Οι γείτονες που έρχονται από αλλού

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Στην Ήπειρο διαβιούν 14.633 άνθρωποι με ιθαγένεια άλλης χώρας, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την απογραφή του 2021.

Ο αριθμός τους έχει μειωθεί σημαντικά από το 2011, κατά 22,9%. Πρόκειται για ανθρώπους που κατάγονται κυρίως από την Αλβανία, κατά συντριπτικό ποσοστό και αμέσως μετά, ακολουθούν οι άνθρωποι που κατάγονται από το Αφγανιστάν.

Κατά βάση, το μεγαλύτερο ποσοστό νεαρών ατόμων, μέχρι 24 ετών κατάγονται βασικά από χώρες της Αφρικής.

Επίσης, τα μικτά νοικοκυριά είναι 3.858 στην Ήπειρο (ελληνική-ξένη υπηκοότητα), αυξημένα κατά 28,9%.

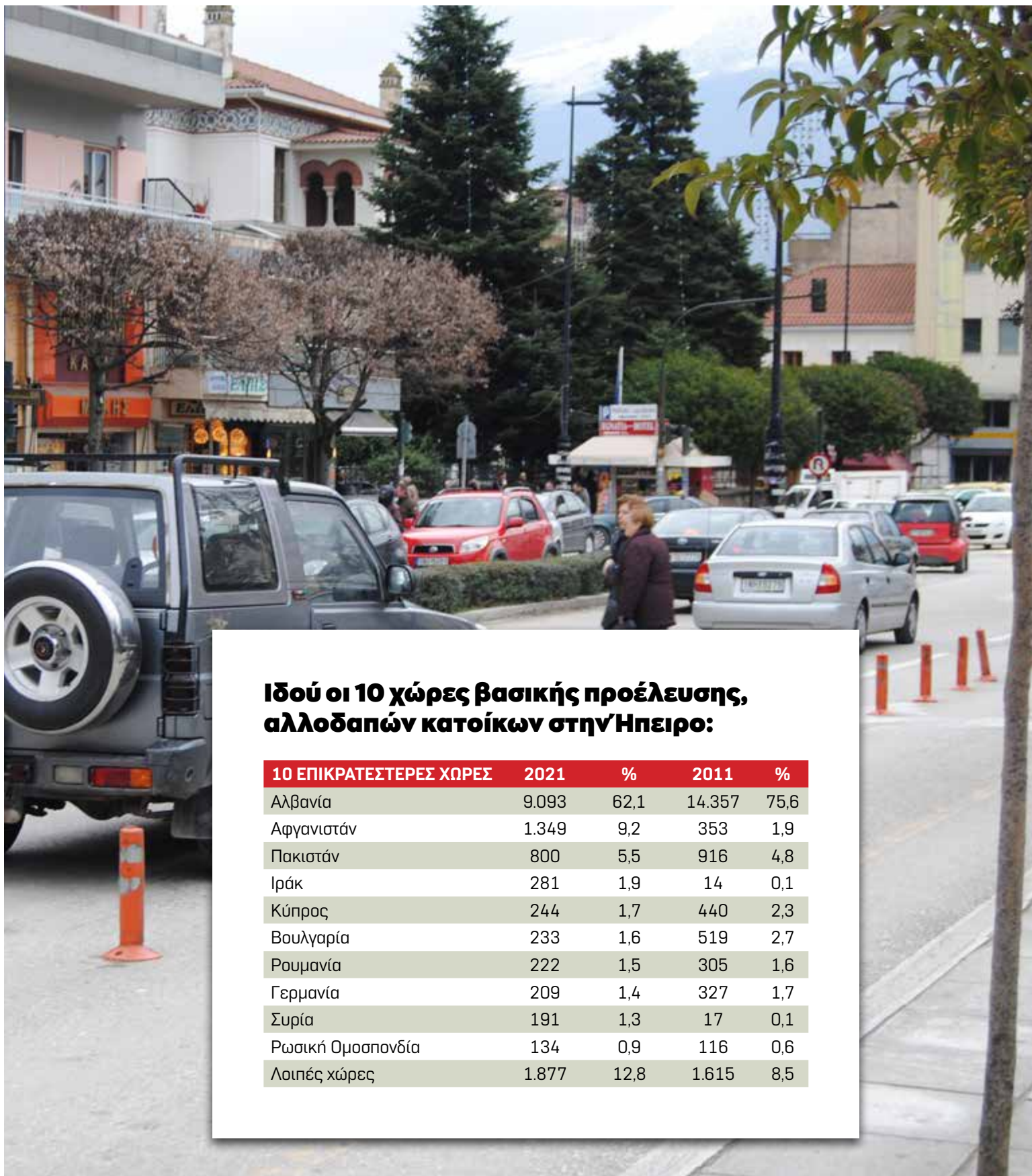
Σχεδόν κατά το ίδιο ποσοστό είναι μειωμένα τα νοικοκυριά που αποτελούνται πλήρως από άτομα ξένης υπηκοότητας.

Όλα αυτά, αντιστοιχούν σε πολύ μικρά ποσοστά: Το 4,6% του πληθυσμού μόλις, έχει άλλη υπηκοότητα, το 2,9% μόλις των νοικοκυριών είναι μικτά, το 2,4% αποτελείται πλήρως από άτομα ξένης υπηκοότητας.

Ένα καλό συγκρίσιμο μέγεθος, είναι το εξής: στην απογραφή του 2021, τα παιδιά που γεννήθηκαν σε άλλη χώρα, 0-9 ετών, ήταν 1.076.

Στην απογραφή του 2001, τα παιδιά ως έξι χρονών που είχαν γεννηθεί στο εξωτερικό, ήταν 8.451 σε όλη την Ήπειρο.

Σε μια εποχή που η συζήτηση για τη μετανάστευση συνήθως ταυτίζεται με την καχυποψία για τον «ξένο» και την ταύτιση με το «επικίνδυνο», καμιά φορά οι αριθμοί καταρρίπτουν τις διάφορες θεωρίες που τροφοδοτούν τον ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία, αλλά και τα συνωμοσιολογικά σενάρια περί «πολιτιστικής νοθείας» κ.λπ.

Ίδου οι 10 χώρες βασικής προέλευσης, αλλοδαπών κατοίκων στην Ήπειρο:

10 ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ	2021	%	2011	%
Αλβανία	9.093	62,1	14.357	75,6
Αφγανιστάν	1.349	9,2	353	1,9
Πακιστάν	800	5,5	916	4,8
Ιράκ	281	1,9	14	0,1
Κύπρος	244	1,7	440	2,3
Βουλγαρία	233	1,6	519	2,7
Ρουμανία	222	1,5	305	1,6
Γερμανία	209	1,4	327	1,7
Συρία	191	1,3	17	0,1
Ρωσική Ομοσπονδία	134	0,9	116	0,6
Λοιπές χώρες	1.877	12,8	1.615	8,5

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Γιάννης
Χαρούλης

Ο Γιάννης Χαρούλης δίνει συναυλία στον «Φρόντζο», στις 12 Σεπτεμβρίου, στις 21:00.

Εισιτήριο: 15 ευρώ. Προπώληση ticketservices.gr, [ticketsioannina](https://ticketsioannina.com).

12-13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

EHM Music Festival

Η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών διοργανώνει στις 12 και 13 Σεπτεμβρίου το «EHM Music Festival», στο πάρκο «Λιθαρίτσια», με τη συμμετοχή ντόπιων μουσικών. Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

ΤΡΙΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

[ελληνόφωνη μουσική σκηνή]: 21:00 – NoisyΠ, 22:00 – Ushala, 23:00 – INSOMNIA BAND ioannina

ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

[αγγλόφωνη μουσική σκηνή]: 21:00 - Alex Christopher, 22:00 - Cherry Ties, 23:00 - Δε Luckies

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

15-16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Φεστιβάλ ΚΝΕ-Οδηγητή

14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Νατάσσα
Μποφίλιου

Η Νατάσσα Μποφίλιου δίνει συναυλία στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στις 14 Σεπτεμβρίου, στις 21.30.

Εισιτήριο: 20 ευρώ στο ταμείο, 17 ευρώ στην προπώληση (ticketservices.gr, [ticketsioannina](https://ticketsioannina.com)).

Το Φεστιβάλ ΚΝΕ-Οδηγητή συμπληρώνει 49 χρόνια ζωής και κάνει στάση και φέτος στα Γιάννενα στις 15 και 16 Σεπτεμβρίου, στο πάρκο Λιθαρίτσια. Το αναλυτικό πρόγραμμα του Φεστιβάλ περιλαμβάνει:

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Φοιτητικό Στέκι: 20:00: Βιβλιοπαρουσίαση-Συζήτηση: «Αλήθειες και ψέματα για το αστικό κράτος» Ανίκανο και επικίνδυνο για τις λαϊκές ανάγκες Ικανό και αποτελεσματικό για τις ανάγκες του κεφαλαίου.

Μαθητικό Στέκι: 19:00: Συναυλίες με τους **Healusion** και **Mosses Remax**
Κεντρική σκηνή: Άνοιγμα με τους «**Yinname the Band**» ■ συναυλία **Εισβολέας full band** ■ Θα ακολουθήσουν οι «**Δρόμοι της Παράδοσης**» με κλαρίνο από τον **Βασίλη Παπαγεωργίου** και τραγούδι από τον **Νίκο Δάσκαλο**

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Μαθητικό στέκι: 20:00: Θεατρική Παράσταση «**Ο Κεραμυδοτρέχαλος**» σε διασκευή Άλκης Ζέη. Παρουσιάζει η θεατρική ομάδα μαθητών της ΤΟ Ιωαννίνων της ΚΝΕ

Κεντρική Σκηνή: Αφιέρωμα στον μεγάλο μουσικοσυνθέτη **Γιάννη Μαρκόπουλο**. ■ Κεντρική Πολιτική Ομιλία από τον **Θωδωρή Χιώνη**, Μέλος του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ. ■ Συναυλία με τη **Μελίνα Κανά**. Μαζί της ο **Αλέξανδρος Δάικος**

16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Μανού Τσάο

Στις 16 Σεπτεμβρίου, στις 21:30, ο Μανού Τσάο έρχεται για ένα ακουστικό live στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ. Αγαπημένος του κοινού, πολιτικά και κοινωνικά ευαίσθητος και μαχητικός, έρχεται για πρώτη φορά στα Γιάννενα. Μαζί του θα είναι ο Λάκι Σαλβαντόρι και Μιγκέλ Ρουμπάο Σεράνο, στα έγχορδα και κρουστά, αντίστοιχα. Εισιτήριο: 20 ευρώ (www.more.com, ticketsioannina).

18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

MEISSES

Συναυλία του συγκροτήματος MEISSES στις 18 Σεπτεμβρίου, στις 21:00, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ. Είσοδος: 20 ευρώ (προπώληση εισιτηρίων: ticketservices.gr, ticketsioannina).

ΣΙΝΕΜΑ

15-17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Φεστιβάλ Γαστρονομικού Κινηματογράφου

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών και η Λέσχη Γαστρονομίας Ηπείρου «Αλέξανδρος Γιώτης» διοργανώνουν το 2ο Φεστιβάλ Γαστρονομικού Κινηματογράφου από 15 έως 17 Σεπτεμβρίου, στις 21:00, στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημ. Χατζής».

Οι ταινίες που θα προβληθούν, είναι: «Πολιτική Κουζίνα» του Τάσου Μπουλμέτη, «Επικίνδυνες Μαγειρικές» του Βασίλη Τσελαμέγκου και «Πράσινη θάλασσα» της Αγγελικής Αντωνίου. Μετά το τέλος της κάθε προβολής, θα ακολουθεί μουφές και οι θεατές μπορούν να δοκιμάσουν τα φαγητά της κάθε ταινίας. Στις παράλληλες εκδηλώσεις του φεστιβάλ εντάσσονται, φέτος, σεμινάρια κινηματογράφου, ειδικά σχεδιασμένα για μαθητές γυμνασίου, τα οποία θα παραδώσει η σκηνοθέτης και παραγωγός Χρύσα Ψωμαδέλη. Τέλος, καθηγητές της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής θα παραδώσουν διαλέξεις για τη σωστή ελληνική διατροφή. Και οι δύο αυτές δράσεις θα γίνουν στις 16 Σεπτεμβρίου, στις 10:30.

17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

«ΒΟΤΚΑ ΜΟΛΟΤΟΦ»

Στις 17 Σεπτεμβρίου, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ στον Φρόντζο, ανεβαίνει η παράσταση «Βότκα Μολότοφ», σε σκηνοθεσία του Νικορέστη Χανιωτάκη. Πρόκειται για το έργο του Νηλ Σάιμον που βασίστηκε σε διηγήματα του Άντον Τσέχωφ. Την ελληνική διασκευή, έκανε η Ελένη Ράντου. Στον ρόλο του Τσέχωφ, ο Τάσος Χαλκιάς. Μαζί του οι Ιωάννης Απέργης, Παναγιώτα Βιτε-

τζάκη, Κατερίνα Γερονικολού, Βίβιαν Κοντομάρη, Πάνος Σταθακόπουλος, Γιούλη Τσαγκαράκη, Χάρης Χιώτης. Τα εισιτήρια κοστίζουν 15 ευρώ-τα πρώτα 300 στην προπώληση (Βιβλιοπωλείο Αναγνώστης και ticketsioannina) 13 ευρώ. Κατόπιν, γενική είσοδος 18 ευρώ. Ηλεκτρονική Προπώληση: <https://www.more.com/theater/botkamolotof-1/>.

ΘΕΑΤΡΟ

ΕΛΛΗ ΛΑΜΠΕΤΗ

Οι απορρίψεις, οι έρωτες και το οδυνηρό φινάλε

Η ζωή της και η καλλιτεχνική της πορεία ήταν γεμάτη δόξα, αντιφάσεις, παράδοξα, θρυλικούς έρωτες, χαμένες αγάπες, ανθρωπινες δοκιμασίες και κι ένα οδυνηρό μακρόσυρτο φινάλε. Η Έλλη Λαμπέτη πέθανε πρόωρα, πριν 40 χρόνια, στις 3 του Σεπτεμβρίου του 1983, σε ηλικία μόλις 57 ετών, έπειτα από μακροχρόνια μάχη με τον καρκίνο - τη νόσο που σκότωσε και τις τρεις από τις τέσσερις αδελφές της!

Ο καρκίνος του μαστού την είχε χτυπήσει από το 1969 και επανεμφανίστηκε δριμύτερος το 1980, με επιθετικότητα και μεταστάσεις, ενώ οι χημειοθεραπείες και οι ακτινοβολίες της έκαψαν τα σωθικά και έπληξαν τις φωνητικές χορδές. Και όμως στο τελευταίο της ανέβασμα στο θεατρικό σανίδι θα υποδυθεί ανεπανάλπητα την κωφάλαλη Σάρα στο έργο «Τα παιδιά ενός κατώτερου Θεού» το 1981, πριν την εγκαταλείψουν εντελώς οι δυνάμεις της. Ήταν η παρακαταθήκη μιας σπουδαίας ερμηνεύτριας και ταυτόχρονα μιας γενναίας γυναίκας, που, σε αντίθεση με την εικόνα που είχε το ευρύτερο κοινό, έζησε τη ζωή της στα άκρα και με το γνωστό αρβανίτικο πείσμα της θα καταξιωθεί στο απαιτητικό θεατρικό χώρο της εποχής και στον κινηματογράφο, παρά τις ελάχιστες εμφανίσεις της, διαψεύδοντας τους «ειδικούς», όταν την απόρριπταν στις εξετάσεις στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και στη Σχολή Κοτοπούλη.

Αν δεν υπήρχε η Μαρίκα Κοτοπούλη, με το κοφτερό μάτι και την εμπειρία της, να την πάρει προσωπικά δίπλα της και να της δώσει μία θέση στη Σχολή και μετά από έναν χρόνο έναν βασικό ρόλο στο θεατρικό έργο «Η Χάνελε πάει στον Παράδεισο», ίσως και να χάναμε μία από τις σπουδαιότερες ηθοποιούς της χώρας μας.

Οι δυσκολίες της ζωής ξεκίνησαν για την Έλλη Λαμπέτη πριν ακόμη βγει από την κοιλιά της μάνας της. Ο μαιευτήρας, αφού έβγαλε τον δίδυμο αδελφό της Τάκη, ένα υγιέστατο μωρό τεσσάρων κιλών, πίστευε ότι δύσκολα θα σωνόταν το καχεκτικό κοριτσάκι που ακολουθούσε. Η νοσοκόμα που στεκόταν δίπλα στον γιατρό, είπε ψιθυριστά ότι «θα πεθάνει». Εντούτοις, η θέληση της μάνας και το πείσμα του νεογνού έπειτα από αρκετά λεπτά αγωνίας θα διαψεύσουν τη θλιβερή πρόγνωση. Το κλάμα του μωρού θα φέρει δάκρυα συγκίνησης και ανακούφισης στη μάνα και τον πατέρα. Ήταν η 13η Απριλίου του 1926.

Γεννήθηκε στα Βίλια Αττικής. Το πραγματικό της όνομα ήταν Ελένη Λούκου -το Λαμπέτη θα το υιοθετήσει από τους ήρωες του Αστραπόγιαννου στο ομώνυμο ποίημα του Βαλαωρίτη. Ο πατέρας της Κώστας Λούκος είχε ταβέρνα στα Βίλια και η μητέρα της ήταν η Αναστασία Σταμάτη. Είχε τέσσερις αδελφές και τον δίδυμο, πολυγαμημένο, αδελφό της, που πέθανε από φυματίωση το 1941.

Η Λαμπέτη θα μεγαλώσει σε ένα ευτυχημένο πλιν ταπεινό σπίτι στα Βίλια Αττικής. Ο πατέρας της Κώστας Λούκος το 1928 θα γινόταν ξυλέμπορος και τον ίδιο χρόνο θα μετακόμιζε μαζί με την οικογένειά του στην Αθήνα.

Το 1941, η νεαρή Έλλη θα βρεθεί αντιμέτωπη με δυο σκληρές αποτυχίες. Θα την απορρίψουν παμπηφεί από τη Δραματική Σχολή του Εθνικού και από τη Σχολή της Κοτοπούλη, με τον νεαρό ζεν πρεμιέ της εποχής Δημήτρη Χορν, να αποφαινεται ότι «δεν τα λείει», «σκοτώνοντας» τα όνειρα της μετέπειτα συμπρωταγωνίστριας και μεγάλου του έρωτα. Ωστόσο, θα της δοθεί μια δεύτερη ευκαιρία, όταν ο Σπύρος Μελάς, θεός της Έλλης, πείσει τη Μαρίκα Κοτοπούλη να τη δεχθεί στη σχολή της με το επιχείρημα «δεν χάθηκε ο κόσμος για μια κομπάρσα παραπάνω». Όταν η κορυφαία θεατρίνα της εποχής άκουσε τη μικρή Έλλη να απαγγέλει τους πρώτους στίχους από την «Αντιγόνη» θα της πει, με τον γνώριμο τρόπο της, «μπράβο, πουλάκι μου», εξασφαλίζοντας το καλύτερο διαβατήριο για το ταξίδι στο θεατρικό σύμπαν.

Ο ΝΕΑΝΙΚΟΣ ΤΡΕΛΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

Ο πρώτος της νεανικός, τρελός έρωτας με έναν πλούσιο Έλληνα που ζούσε στο Παρίσι και αποκλείστηκε από τον πόλεμο στην Ελλάδα, παραλίγο να της κόψει για ακόμη μια φορά την καλλιτεχνική της πορεία. Η επιρροή που είχε πάνω της ο διανοούμενος εκ Παρισίων, φτάνει στα όρια της μαγείας. Η Έλλη τα παρατάει όλα για να είναι μαζί του. Το άβγαλτο κοριτσόπουλο έγινε γυναίκα μέσα σε λίγες ημέρες.

Ο Μιχάλης Κακογιάννης, που ήξερε την ιστορία αυτή από πρώτο χέρι είχε πει κάποτε ότι «ήταν μια παθιασμένη ιστορία. Ζούσαν στο δικό τους κόσμο, έκαναν έρωτα στα χωράφια, δεν λογάριζαν τίποτα», ενώ η ίδια είχε πει για τον πρώτο της έρωτα «μου χάρισε τον παράδεισο, αυτό έχει σημασία». Η επιμονή της Κοτοπούλη, που ήξερε από έρωτες, θα την επαναφέρουν στο σανίδι και κατά το διάστημα 1946-1948, η Λαμπέτη καθιερώθηκε ως μία θαυμαστής ποιότητας ανερχόμενη ηθοποιός. Την επόμενη διετία θα ακολουθήσει η συνεργασία της με τον θίασο της Κυρίας Κατερίνας, με το Εθνικό Θέατρο και τον θίασο του Κώστα Μουσούρη.

Το Τελευταίο Ψέμα

Η Λαμπέτη τελικώς δεν θα παίξει ούτε σε δέκα ταινίες, αφήνοντας ωστόσο σημαντικό αποτύπωμα στο ελληνικό σινεμά και κυρίως για το αριστουργηματικό δράμα του Κακογιάννη «Το Τελευταίο Ψέμα», με το οποίο θα βρεθεί ανάμεσα και στις προτεινόμενες για την καλύτερη ξένη ηθοποιό στα βραβεία BAFTA. Ένα συγκλονιστικό φιλμ, με τους Γιώργο Παππά, Ελένη Ζαφειρίου, Αθηνά Μιχαλίδου, Μιχάλη Νικολινάκο, Δημήτρη Παπαμιχαήλ, Μηνά Χρηστίδη κ.ά. για τον ξεπεσμό μιας μεγαλοαστικής οικογένειας, την υποκρισία, τα σαθρά θεμέλια της περιβόητης αστικής τάξης, τον νεοπλουτισμό και την ανάγκη της πίστης σε κάτι ανώτερο από τα χρήματα και τα κοσμικά σαλόνια.

Η πολυκύμαντη ερωτική σχέση με τον Χορν θα λήξει οριστικά το 1959, όταν η Λαμπέτη θα γνωρίσει τον Αμερικανό συγγραφέα Φρέντερικ Γουέικμαν, τον οποίο παντρεύτηκε, αλλά χώρισε το 1976 κι ενώ είχαν αποξενωθεί για χρόνια, παρά την πολυτελή ζωή που της προσέφερε. Ο καρκίνος, που εμφανίστηκε το 1969 θα την αναγκάσει να προβεί σε εγχείρηση ολικής μαστεκτομής στις ΗΠΑ, κάτι που θα την πληγώσει βαθιά. Όμως, θα έρθουν και τα χειρότερα, αφού η υιοθεσία της μικρής Ελίζας, από κοινού με τον Γουέικμαν, της δημιούργησε πολλά προβλήματα, ενώ το τελικό χτύπημα θα έρθει τέσσερα χρόνια μετά, όταν, με δικαστική απόφαση, το παιδί έπρεπε να επιστρέψει στους φυσικούς γονείς του. Η περιπέτεια αυτή θα την ρίξει στη μελαγχολία, θα την απομακρύνει από το θέατρο, μέχρι να ξαναβρεί το τελευταίο κουράγιο να ξανανέβει στη σκηνή.

Το 1949 θα ερωτευθεί παράφορα τον Αλέκο Αλεξανδράκη, με τον οποίο εκείνη την εποχή συμπρωταγωνίστησαν στο θέατρο. Ο έρωτάς τους, από τους πιο καυτούς που υπήρξαν ποτέ στο καλλιτεχνικό στερέωμα, όπως έλεγαν εκείνη την εποχή, θα λήξει άδοξα σε λίγους μήνες, λόγω της καλλιτεχνικής αντιζηλίας τους. Σχεδόν άμεσα, το 1950, η Λαμπέτη θα παντρευτεί τον Μάριο Πλωρίτη -αποτέλεσμα και πάλι αστραπιαίου έρωτα. Θα ζήσουν μαζί με την οικογένειά της στο σπίτι στην οδό Ασκληπιού και θα τη φωτογραφίζει συνεχώς με μία πρωτόγνωρη ερωτική διάθεση. Ωστόσο, ο γάμος θα τερματιστεί έπειτα από τρία χρόνια -αν και έμειναν φίλοι για πάντα.

ΣΤΗΝ ΑΚΜΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΧΟΡΝ

Το 1952, θα συγκροτήσει θίασο μαζί με τον Γιώργο Παππά και τον Χορν, ανεβάζο-

ντας εξαιρετικές παραστάσεις («Νόρα - το σπίτι της κούκλας», «Γαλάζιο φεγγάρι», «Ο άνθρωπος με την ομπρέλα»). Αμέσως μετά το διαζύγιο με τον Πλωρίτη, θα ερωτευθεί και πάλι παράφορα τον Χορν, δημιουργώντας μία θρυλική ερωτική όσο και θυελλώδη σχέση.

Εκτός από τη συνεργασία τους στο θέατρο, με τον Χορν θα γυρίσουν μαζί και σημαντικές ταινίες. Οι εμφανίσεις της στον κινηματογράφο ήταν λιγοστές. Θα κάνει το ντεμπούτο της το 1946 στο δραματικό «Αδούλωτοι Σκλάβοι», ενώ τον πρώτο πρωταγωνιστικό της ρόλο θα πάρει στη ρομαντική κωμωδία «Διαγωγή Μπέν» του Γαζιάδη, έχοντας δίπλα της τους Λάμπρο Κωνσταντάρα και Ντίνο Ηλιόπουλο. Με τον Χορν θα πρωταγωνιστήσουν στην ρομαντική κομεντί «Κυριακάτικο Ξύπνημα» και στο δραματικό «Το Κορίτσι με τα Μαύρα», σε σκηνοθεσία Κακογιάννη, ενώ θα κρατήσουν δυο σπουδαίους αξέχαστους ρόλους

και στο σπονδυλωτό κλασικό δράμα του Γιώργου Τζαβέλλα «Η Κάλπηκη Λίρα».

ΤΟ ΟΔΥΝΗΡΟ ΦΙΝΑΛΕ

Στις 3 Σεπτεμβρίου του 1983, έπειτα από εξαντλητικές θεραπείες, θα χάσει μία από τις πολλές μάχες που έδωσε στη ζωή της, την καθοριστική και θα αφήσει την τελευταία της πνοή σε νοσοκομείο των ΗΠΑ. Στις 5 Σεπτεμβρίου του 1983 η σορός της μεταφέρθηκε στην Αθήνα και την επομένη κηδεύτηκε δημοσία δαπάνη στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών ενώ ένα τεράστιο πλήθος, ανάμεσά του και όλοι οι άνθρωποι του θεάτρου, θα τη συνοδεύσει στην τελευταία κατοικία της. Όμως, το μελαγχολικό βλέμμα της, η ερωτική της φωνή, με το γοητευτικό ψεύδιμα, η ορμή μίας παθιασμένης γυναίκας, μιας τεράστιας ηθοποιού, θα μας συντροφεύει για πάντα.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

«Η ντροπή» και το «Πάθος»

**Η ΝΤΡΟΠΗ
ΠΑΘΟΣ**
ΑΝΙ ΕΡΝΟ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Η Ανί Ερνό (Annie Ernaux), το Νόμπελ Λογοτεχνίας του 2022, δεν διαθέτει μόνο το κύρος ενός διεθνούς λογοτεχνικού θεσμού, αλλά και την αγάπη πολλών αναγνωστών τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Μόνο μέσα στο 2022 από το Μεταίχμιο βγήκαν τρία αφηγήματά της, και τα τρία σε εξαιρετικές μεταφράσεις της Ρίτας Κολαϊτη: οι «Αναμνήσεις ενός κοριτσιού», «Ο νεαρός άνδρας» και «Το γεγονός».

Πριν από λίγο καιρό, εκ νέου από το Μεταίχμιο και πάντοτε σε μετάφραση της Ρίτας Κολαϊτη, κυκλοφόρησαν δύο ακόμα έργα της Ερνό: «Η ντροπή» και το «Πάθος»: το ένα είναι για τα παιδικά και τα εφηβικά της χρόνια στον τόπο της γέννησής της, τη Νορμανδία, και το άλλο για έναν αξέχαστο έρωτα, όταν η ίδια βάδιζε στα πρώτα βήματα της ωριμότητάς της. Σε ηλικία 11 ετών, το 1952, η ζωή της Ερνό σημαδεύτηκε από ένα εξαιρετικά βίαιο γεγονός: από την αποτυχημένη προσπάθεια του πατέρα της να σκοτώσει τη μητέρα της. Το επεισόδιο κράτησε ελάχιστο χρόνο, η μάνα έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι της για να το σουλουπώσει στα μάτια του μικρού κοριτσιού, ο πατέρας δεν διανοήθηκε ποτέ στο υπόλοιπο του βίου του να επαναλάβει το παραμικρό, αλλά το τραύμα άνοιξε βαθιά, μένοντας έκτοτε ανοιχτό δια παντός. Στο μεταξύ η Ερνό γράφει όχι τόσο για το τραύμα όσο για τον τρόπο με τον οποίο συνόδεψε υπόγεια το σύνολο της νεανικής της ηλικίας.

Στη «Ντροπή» ο συγγραφικός στόχος είναι η αποσπασματική πλην λεπτομερής ανατομία του οικογενειακού και του κοινωνικού περιβάλλοντος της γαλλικής επαρχίας κατά τις πρώτες δεκαετίες μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο: το παντοπωλείο και το καφεενείο των γονιών, οι συνοφρυωμένοι ηθικο-κοινωνικά πελάτες και θαμώνες του, οι άκρως περιορισμένοι ορίζοντες της καθημερινότητας και, πρωτίστως, το ιδιωτικό σχολείο στο οποίο φοιτούσε η Ερνό, τόπος καταπίεσης της ιδιωτικότητας, αλλά και σημείο ταξικής υπεροχής (δεν είναι τυχαίο πως η μεγάλη λογοτεχνική επιτυχία της Γαλλίας σήμερα, ο Εντουάρ Λουί, που επιμένει επίσης στην ταξικότητα της γαλλικής επαρχίας κατά τη διάρκεια των δικών του παιδικών χρόνων, αποτελεί δεδηλωμένο θαυμαστή της Ρενό). Η λατρεία της νεαρής γυναίκας ενόσω μεγαλώνει για τα ρούχα και τα στολίδια, σιδήποτε επιλέγει από τον χθαμαλό περίγυρό της, όλες οι επιθυμίες της και η έκφρασή τους, σκοπεύουν να απαλείψουν το τραύμα της απόπειρας δολοφονίας σε σχέση με τον ακατάπαυστο αγώνα της να ξεφύγει, να απαλλαγεί, από την κοινωνική της μοίρα.

Στο «Πάθος» η νεαρή γυναίκα έχει μετατραπεί σε ώριμη κυρία, τρελά ερωτευμένη με έναν ξένο (μάλλον διπλωμάτη και μάλλον Ρώσο). Εν μέσω των διεθνών πολιτικών γεγονότων της δεκαετίας του 1990, μεταξύ των οποίων η εισβολή των ΗΠΑ στο Ιράκ, η πολιτική αναστάτωση στην Αλγερία και η

πτώση του τείχους του Βερολίνου, η πολιτική είναι κάτι σαν απόμακρη, λεπτή σκόνη για τον έρωτα της αφηγήτριας με τον ξένο (οι αφηγήσεις της Ερνό ακολουθούν κατά κανόνα το πρωτοπρόσωπο μοντέλο). Αυτή, όμως, ακριβώς η μέθοδος απεικόνισης του συλλογικού στοιχείου (σαν πιστολιά μέσα σε απόλυτη σουχία, σαν τους κύκλους που διαγράφει μια ήσυχη επιφάνεια αν κάποιος ρίξει ένα βότσαλο στο νερό) αποκαλύπτει και τη σπάνια λογοτεχνική ικανότητα της Ερνό.

Η αφήγηση κατακλύζεται από ένα εμπύρετο άθροισμα συγκεχυμένων αισθημάτων με μοναδικό σταθερό κέντρο αναφοράς τον πόθο για σαρκική ένωση: μια εξαντλητική γεωγραφία του ανδρικού σώματος (από τα σχήματα που συγκρατεί η ατομική μνήμη μέχρι τις υψηλές εξεικονίσεις του στην ιστορία των ευρωπαϊκών παραστατικών τεχνών), σε συνδυασμό με τη διαρκή αγωνία για την πιθανή εγκατάλειψη, την ατέλειωτη δοτικότητα (ως άλλη όψη της εσωτερικής καλλιέργειας της φιλαρέσκειας), την προθυμία για υποδούλωση, τον θυμό και την αγανάκτηση λόγω της αύξουσας εξάρτησης, τις μάταιες μάχες για απεξάρτηση και, εν κατακλείδι, την άφατη οδύνη του χωρισμού και τη μεταμόρφωση της ερωτικής ιστορίας σε λογοτεχνία. Δεν γράφουμε, σίγουρα, για να σωθούμε από έναν τελειωμένο έρωτα, όταν, ωστόσο, ξεκινάμε να γράφουμε την ιστορία του τα πάντα, έχουν, λίγο ως πολύ, ολοκληρωθεί, για να περάσουν, όπως όλες οι εμπειρίες μας, στο παρελθόν. Κι αν το παρελθόν είναι αδύνατον να επιστρέψει, ό,τι και αν επινοήσει η λογοτεχνία, θα επιζήσει τουλάχιστον η γραφή του και ο δικός της πόθος.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Toxicity: Η διαταραχή των System of a Down

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Πριν από 22 χρόνια, στις αρχές Σεπτεμβρίου, μια καλιφορνέζικη μπάντα που αποτελούσαν (και ακόμα δηλαδή...) Αρμενοαμερικάνοι δεύτερης και τρίτης γενιάς, έβγαζε το δεύτερο άλμπουμ της, υπό την καθοδήγηση του Ρικ Ρούμπιν, του παραγωγού που είχε (και έχει) τη φήμη πως ό,τι αγγίζει, γίνεται χρυσός.

Η εποχή σηματοδοτούσε την ακμή του nu metal, αλλά οι SoaD δεν ήταν μια χαζοχαρούμενη πλην οργισμένη μπάντα που χοροπήδαγε.

Ήταν άλλο πράγμα.

Καταρχάς, οι μουσικές της διακυμάνσεις ήταν από το πούρο μέταλ μέχρι την ανατολική παράδοση. Και δεν αστειεύονταν καθόλου με αυτές τους τις ιδιότητες. Ούτε επίσης με τις κοινωνικές τους εναισθησίες, αφού τα κομμάτια ήταν ένα και ένα: Το πιο γνωστό εξ αυτών Chor Suey, γράφτηκε σε έναν καναπέ, με μια κλασική κιθάρα. Ο Νταρόν Μαλακιάν, ο κιθαρίστας της μπάντας, περιγράφει: «Καθόμουν αραχτός στο κρεβάτι και είχα μια ακουστική κιθάρα που έπαιρνα πάντα μαζί μου. Έτσι ξεκίνησα να γράφω το Chor Suey».

Ουσίες, καταχρήσεις, κοινωνικά θέματα, ο υπερπληθυσμός στις φυλακές, οι επεμβάσεις των ΗΠΑ σε ξένες χώρες, η συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο συνέδριο των Δημοκρατικών το 2000, παιγμένα με το ύφος του Σερζ Τανκιάν «από Θέμης Αδαμαντίδης σε Ζακ ντε λα Ρότσα σε μιλισεκόντ» και δύο τρομερά κομμάτια:

Ένα, το Aerials, ένα από τα μεγαλύτερα hits της μπάντας.

Δύο, το ομώνυμο. Μια κοινωνική όπερα με κάμποσες πράξεις και κορύφωση, σε αυτά τα λόγια: *Somewhere, between the sacred silence and sleep*

Disorder, disorder, disorder

«ONE LIFE»

Ο Άντονι Χόπκινς είναι ο «Βρετανός Σίντλερ»

Τον Φεβρουάριο του 1988 στην εκπομπή «That's Life του BBC!» ένας άντρας με το όνομα Νικόλας Γούντον ήρθε πρόσωπο με πρόσωπο με μερικά από τα 669 παιδιά Εβραϊκών οικογενειών που είχε σώσει από τους Ναζί πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μια επανασύνδεση - έκπληξη, έφερε στο φως την αξιοσημείωτη ιστορία που έχει μετατραπεί πλέον σε ταινία του Χόλιγουντ. Πρωταγωνιστής θα είναι Σερ Άντονι Χόπκινς, ως ο ήρωας του Ολοκαυτώματος που ονομάστηκε «Βρετανός Σίντλερ».

Η ταινία με τίτλο «One Life» θα αφηγείται πώς ο Σερ Νικόλας Γούντον, χρηματιστής στο Λονδίνο, ο οποίος χρίστηκε Ιππότης για τα ανθρωπιστικά του επιτεύγματα το 2003, βοήθησε να εξέλθουν νεαροί Εβραίοι πρόσφυγες από την κατεχόμενη Τσεχοσλοβακία το 1938.

Η Μεταφορά Παιδιών - Kindertransport ήταν ένα πρόγραμμα διάσωσης ανήλικων από εδάφη που ελέγχονταν από τους Ναζί. Περίπου 10.000 παιδιά, η πλειοψηφία των οποίων ήταν Εβραίοι, στάλθηκαν στη Μεγάλη Βρετανία από τον Νοέμβριο του 1938 έως τον Σεπτέμβριο του 1939.

Ο Σερ Νικόλας Γούντον έπεισε τη βρετανική κυβέρνηση να επιτρέψει σε παιδιά Τσέχων, καθώς και Γερμανών και Αυστριακών, να εισέλθουν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Δεν επιτρεπόταν στους γονείς να συνοδεύσουν τα παιδιά σε αυτό που υποτίθεται ότι ήταν μια προσωρινή μετακόμιση μέχρι να είναι ασφαλές για αυτά να επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

Μαζί με μερικούς εθελοντές -συμπεριλαμβανομένης της μητέρας του- ο Νικόλας Γούντον κανόνισε όλα όσα χρειαζόνταν τα παιδιά, μεταξύ άλλων την εύρεση οικογενειών υποδοχής και τη συγκέντρωση κεφαλαίων για την κάλυψη των εξόδων του ταξιδιού.

Το τελευταίο τρένο ήταν προγραμματισμένο να αναχωρήσει την 1η Σεπτεμβρίου 1939, αλλά ακυρώθηκε το δρομολόγιο όταν ξέσπασε ο πόλεμος.

Περίπου 50 χρόνια αργότερα, η σύζυγος του Σερ Νικόλας Γούντον ανακάλυψε ένα λεύκωμα στη σοφίτα τους που περιελάμβανε λεπτομερώς όλα όσα είχε κάνει ο σύζυγός της, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων όλων των παιδιών που είχε βοηθήσει να δραπετεύσουν.

Η ιστορία του διαδόθηκε και ο Σερ Νικόλας

κλήθηκε αργότερα να εμφανιστεί σε ένα επεισόδιο του δημοφιλούς προγράμματος «That's Life!».

Η οικοδέσποινα Έσθερ Ράντζεν ρώτησε το κοινό στο στούντιο: «Χρωστάει κανείς εδώ απόψε τη ζωή του στον Νικόλας Γούντον;» Τότε δεκάδες άνθρωποι που κάθονταν γύρω από τον τότε 77χρονο σπκώθηκαν αποκαλύπτοντας ότι ήταν ενήλικες εκδοχές εκείνων των μικρών που είχε σώσει.

Το συγκινητικό στιγμιότυπο που είναι διαθέσιμο στο YouTube έχει συγκεντρώσει δεκάδες εκατομμύρια προβολές συστήνοντας τον Σερ Νικόλας Γούντον σε μια εντελώς νέα γενιά, αναφέρει το BBC.

Η ταινία βασίστηκε στο βιβλίο που έγραψε το 2014 η κόρη του Σερ Νικόλας Γούντον, Μπάρμπαρα με τίτλο «If It's Not Impossible... The Life of Sir Nicholas Winton».

Η ταινία «One Life» θα κάνει παγκόσμια πρεμιέρα τον επόμενο μήνα στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Τορόντο.

Σύμφωνα με το People η ταινία αναμένεται στους κινηματογράφους στις αρχές του 2024. Το τρέιλερ της ταινίας μπορείτε να το δείτε **εδώ**

Η ταινία αφηγείται πώς ο Σερ Νικόλας Γούντον, χρηματιστής στο Λονδίνο, ο οποίος χρίστηκε Ιππότης για τα ανθρωπιστικά του επιτεύγματα το 2003, βοήθησε να εξέλθουν νεαροί Εβραίοι πρόσφυγες από την κατεχόμενη Τσεχοσλοβακία το 1938.

